

Dövlət Strategiyası'nın həyata keçirildiyi dövr müsbət dinamika ilə müəyi olunub

Qloballaşan dünyanın sürətlə dəyişən tələbləri təhsil sahəsində də çevik, keyfiyyət dəyişikliklərinin qəbulunu tələsdirir. Daim dəyişən təhsil cəmiyyəti həyatın bütün sahələrində öz təsirini göstərməkdədir. Bu baxımdan yeniliklərə sürətlə adaptasiya olunmaq üçün təhsil strategiyaları'nın monitorinqi və müsbət meyillərin nəzərə alınması qaçaqlmazdır.

Yəni yununda 7-də ADA Universitetində Avropa ittifaqının Azərbaycanı nümayəndəliyinin dəstəyi ilə başlayan "Təhsilin strateji planlaşdırılması: düüncü ilə və perspektivlər" adlı III beynəlxalq elm və təhsil konfransı da bu məqsədlərə çatmaq üçün mühüm təməmiyyəti təşkil edirdi. Tədbiri açan ADA Universitetinin prorektoru Vəfa Kazdal qeyd edib ki, ikigünlük konfransın məqsədi 2013-cü ilin oktyabrında Prezident İlham Əliyevin imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nın həyata keçirilməsində nə keçən son beş il ərzində tədailə edilmiş təcrübələri beynəlxalq təcrübə ilə müqayisədə təhlil və müzakirəsini aparmaqdır. V. Kazdal elmi konfransa 50-dən çox tədqiqatçının iştirak etdiyini, onlardan 15-nin Elmi Tədqiqatçıları, bəyənildiyini, konfrans gedişində iştirakçılara təqdim olunacağını bildirib.

Təhsil ictimaiyyəti üçün mühüm tədbir

Konfransda çıxış edən təhsil naziri Ceyhun Bayramov "ADA" Universitetində artıq nə halda alması təhsil konfransının təhsil ictimaiyyəti üçün mühüm tədbirə çevrildiyini bildirir. Bu təhsil ocağının ölkəmizin qabaqcıl təhsil müəssisələrində biri olduğunu, burada təhsil sahəsində bəzi xüsusi fakültənin akademik proqramları nə mövcud olduğunu, tədqiqatların və müxtəlif layihələrin həyata keçirilməsinin təhsil fəalılığı üçün önəmli hadisə olduğunu qatdır.

Nazir qeyd edib ki, təhsil sahəsində strateji hədəfləri müəyyənləşdirən və Təhsil Nazirliyi üçün fəaliyyət planı xarakteridən "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nın qəbulundan təxminən 5 il vaxt keçir. Bu müddət ərzində bir sıra hədəflərə çatmaq istiqamətində mühüm addımlar atılıb, vacib nailiyyətlər ədilib.

Təhsil Təhsilin məzmunu, illim, idarəetmə, infrastruktur və maliyyə sahəsində birtəxət çox təbbs rereallaşdırılıb pilot layihələr həyata keçirilib. Təhsil siyasətinin vacib göstəriciləri olan həsil, keyfiyyət, bərabər imkanlar və səmərəlilik baxımından ədil olan rəqəmlərə əsaslanaraq bütün sadalanan məsələlər üzrə müsbət dinamika ədilib.

Yeni dərəcəli kurikulumlar XI sinifdə tətbiq ediləcək

Nazir Dövlət Strategiyasının qəbulundan ötən müddət ərzində təhsilin məzmununda bəzi vermiş dəyişiklikləri didiqqətə qatdırıb. Onun sözlərinə görə, məzmun istiqamətində nə mühüm nailiyyət ondan ibarətdir ki, 2008-ci ildə nə bəzəyərək ümumi təhsil müəssisələrində yeni kurikulumların tətbiqi prosesi başa çatmaqdadır. Artıq növbəti tədris ilində yeni kurikulumlar XI sinifdə tətbiq ediləcək. Bu uzun və çətin proses çərçivəsində hər bir fənn üzrə yeni məzmun standartları hazırlanıb, 150 mindən artıq müəllim təlimlərə cəlb olunub, yeni məktəbdaxili qiymətləndirmə mexanizmi yaradılıb və tətbiq edilib. Eyni zamanda, yüzlərlə nüsxədə yeni dərəcəli və müəllimlər üçün vəsait, yeni məktəbdaxili qiymətləndirmə sistemi hazırlanıb. "2016-cı ildə keçirilmiş SPIRLS tədqiqatının nəticələri göstərib ki, yeni kurikulumlarla təhsil almış şagirdlərin nə vaxt proqramlarla təhsil almış şagirdlərdən zəif nəticə göstərməyib. Azərbaycanın nəticələri 2011-ci ildə aparılan tədqiqatlarla müqayisədə 462 balдан 472 balə yüksəlib. Yüksək və mükəmməl nəticə göstərmiş şagirdlərin sayı 2 dəfə artıb".

Təhsilin keyfiyyəti və bərabər imkanlar

Təhsil naziri Çexiya və Polşada ölkəmizin 2019-cu ildə TIMSS beynəlxalq qiymətləndirməsində iştirak edəcəyini bildirib. Bu isə Ağirdənailiyyətlərin təsir edən amillərin müəyyənləşdirilməsi baxımından vacib həmiyyətlə təbirlənəcəkdir. Bundan əlavə, istədris planları nəzərdə tutulmuş dərsləyüknün həcminin, digər amillərin Ağirdənailiyyətlərinə və səsləmlərinə nəsləri ayrayr fənlərin məzmunu və qiymətləndirmə qərvəli istiqamətində tədqiqatları da Təhsil Nazirliyinin maraq dairəsindədir. "Təhsilin keyfiyyətinə və insanların uzun müddətdə rifah nəslir edən və vacib amillərdir. Biri erkən yaşı lınki afəli bəli dərsləri. Bu istiqamətdə bir sərəvacib məli addımları atılır, təkmillənməli aparılır. Son 3 ildə Azərbaycan məktəblərlə qəli qəhatəlilik səviyyəsi 24%-dən 65%-ə qədər qalxıb, heç vaxt məktəblərlə qəli qəkil edilməyən yəzli yəay məntəqəsi qəhatə edilib. Bu sahədə bizim planlarımız var. Ölkə rəzisində məktəblərlə qəli qəhatə dairəsinin 90 faiz qətdərliməsnə nəzərdə tutmuuq". C. Bayramov əlavə edib ki, bu vacib dəyişiklik nəticəsində həmə təhsilin keyfiyyəti həmədə bərabər imkanlar baxımından müsbət nəticələnəli dərəcəli ediləcəkdir.

Müəllim iqlimərk arzusunda olanları nə say? 3 dəfə artıb

Müəllimlərlə bəli dərsləri da bir sərə mühüm nailiyyətlərin qəli olunduunu deyən nazir ölkə tarixində ilk dəfə olaraq 13130 mində nə artıq müəllimlə diaqnostik qiymətləndirməyə cəli bəli onları nə müvafiq ehtiyacları nə nə müəyyənlədiyini bəli bildirib. Diaqnostik qiymətləndirməyə cəli bəli edilmiş müəllimlərin hətəlik dərsləyüknə norması 1,5 dəfə yüksəli dilməli qəmkəqlər 2 dəfə artırlıb.

Müəllim iqlimərk arzusunda olanları nə sayında da 3 dəfə fərqlə var. Bu rəqm 2013-cü ildə 16-17 min qətrafında olubsa, ötən il 49 min nəfər qətdə vakant yerlərə müraciət edib.

Yüksək bal toplayanları nə müəllimliyi seçməsi sevindiricidir

Təhsil naziri Çexiya və Polşada ali məktəblərə keçirilən qəbul imtahanlarında yüksək bal toplayan qəncələrin müəllimlik ixtisası nə seçməsinin sevindirici hal olduunu deyib: "2014-cü ildə 500 bal və daha artıq toplayan 674 nəfər müəllimlik ixtisası nə seçmiş, 2017-ci ildə bu rəqm 1370 nəfər olub. Bununla bəli, müəllim həzrlə nə nə məzmunu, müəllim fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi, müəllimlə Ağirdənailiyyətləri, istədris keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması mövzuları nə qəhatə edən tədqiqatlara ehtiyac nə olduunu düşünürük".

Qətişadiyyatı nə lınki afəndə insan kapitalı nə nə xüsusi rolunun danlımaz olduunu vurğulayan nazir qeyd edib ki, həzrdə istədrilə ilk peşə ixtisası təhsili, istədrilə ali təhsil sahəsində bir sərə mühüm layihələr hətə yata keçirilir: "Bir fakt nə nəzəriniz qətdərlim ki, son illərdə 2 hədəfə, eyni zamanda nail olunub: bir tərəfdən ali təhsil müəssisələrinə qəbul edilmiş abituriyentlərin sayı əsaslı cəli kildə artıb (təxminən 4000 nəfər və ya 12%), eyni zamanda ali təhsil müəssisələrinə qəbul balı yüksəli b (179 bal dan 239 bal və ya 33.5%). Nə nə rəq ki, bu, çox önəmli dəyişiklikdir. Bununla bəli, peşə və ali təhsil müəssisələrinə istədrilən olunan proqramları nə məzmunu, hələ həzrdə mərkəz bazarında bəbəver nəsas tendensiyaları, innovasiya və startuqları istiqamətində bir sərə mühüm tədqiqatları nə aparılması na ehtiyac var".

Çexiya və Polşa nə sonunda nazir qeyd edib ki, təhsil əli bir sahədir ki burada tədqiqat mövzuları nə nə həmə say, həmədə dərslilinin məhdudiyyəti yoxdur: "Nə nə rəq ki, istənilən islahat məhz təhlil və tədqiqatları əsaslanmalıdır. Bu mənadə təhsil sahəsində bu cür tədqiqat platforması rolu oynayan tədbirləri dəstəkləyirik. Tədqiqatqları və qərar verən

“...xslər arasındakı, o cümlədən tədqiqatçılar arasındakı məkdaqları nə qədər sıx olarsa, aparılan tədqiqatların da keyfiyyəti bir o qədər yüksək olar”.

Sonra Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorları arasında sənədi Məleykə Abbaszadəyə oxutdu və belə bir platformanın təhsil sistemimizin inkişafı üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirib. O, təhsillə bağlı innovasiyaların, elmi nəticələrin müxtəssislərlə rəfindən müzakirəsinin keçirilməsinin vacibliyini diqqətə çatdırıb: “Hesab edirəm ki, innovasiyaların, ideyaların, elmi nəticələrin müxtəssislərlə rəfindən müzakirəsi ictimai maraqa və fikri bu istiqamətə yönəldə bilər”. “ADA” Universitetinin bu sahədə çox böyük iş gördüyünü deyən M. Abbaszadə bu kimi tədbirlərin təhsil qarşısında duran hədəfləri müəyyən etməyə baxımdan əhəmiyyətli olduğunu bildirib. O, qeyd edib ki, 2019-cu il bütün təhsil sistemi üçün çox böyük əhəmiyyətli olan il olacaq: “Gələcəkdə 9-cu sinifləri, 11-ci sinifləri əgirdəyən yeni proqramlar üzərində buraxılmaz imtahan verəcəklər”.

“ADA” Universitetinin prorektoru Fəriz Səməylov isə Dövlət Strategiyasının qəbulu və sonrakı illərdə təhsil sistemində dəyişikliklər barədə məlumat verib. Onun sözlərinə görə, Dövlət Strategiyasının qəbulundan keçən müddətdə dünyada təhsil sahəsində sürətli dəyişikliklər baş verib. Buna görə də təhsil strategiyasında bəzi müddəalar dəyişməsinə zərurət yaranıb.

Daha sonra Böyük Britaniyanın Oksford Universitetinin professoru Deyvid Briksin konfrans iştirakçılarına videomüraciət qədim olunub. Müraciətdə Dövlət Strategiyasının istiqamətləri barədə mövcud beynəlxalq təcrübə konfrans iştirakçıları üçün diqqətə çatdırılıb.

Konfrans iştirakçıları “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”na dair dörd istiqamət – “Bacarıqlara əsaslanan təhsil məzmununun inkişaf etdirilməsi”, “Təhsil sistemində insan resurslarının müasirləşdirilməsi”, “Təhsilə və səmərəli idarəetmə mexanizmlərinin formalaşdırılması” və “Son texnoloji tələblərə cavab verən infrastrukturun yaradılması” paneli üzrə davam etdirib.

[“Azərbaycan müəllimi” qəzeti](#)